

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ, ΑΓΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΞΥΡΩΠΟΥ

ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΝΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

www.agioiapostoloi.gr e-mail: agioi.apostoloi@gmail.com τηλ. 210 8027738

ΚΥΡΙΑΚΗ 20^η Μαρτίου 2011 ΕΤΟΣ 4ον ΤΕΥΧΟΣ 150

Το πρόγραμμα στην ηλεκτρονική μας σελίδα: www.agioiapostoloi.gr

20 Μαρτίου Κυριακή 6:00 μ.μ.
Κατανυκτικός Έσπερινός
Όμιλητής π. Κωνσταντίνος
Μαλτέζος.

21 Μαρτίου Δευτέρα 7:00 μ.μ.
Έορτή διά την Έθνική μας
παλιγγενεσία στο πνευματικό κέντρο
του Ναού μας.

22 Μαρτίου Τρίτη 6:00 μ.μ.
Ένοριακός Κινηματογράφος.

24 Μαρτίου Πέμπτη 8:00-1:30 μ.μ.
Άγρυπνία Εύαγγελισμού τῆς
Θεοτόκου.

Τρίτη 26 Ἀπριλίου ἕως Πέμπτη 28 Ἀπριλίου

Προσκύνημα

στην Ἱερά Νῆσο Τήνο.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

Όπως είναι γνωστό, τα Ευαγγέλια καθώς και τα άλλα βιβλία της Καινής Διαθήκης, τα οποία γράφτηκαν στο διάστημα από 50 μ.Χ. μέχρι το 95 μ.Χ., γράφτηκαν στην Ελληνική γλώσσα. Δεν γράφτηκαν απλά στην Ελληνική γλώσσα, αλλά στην καθομιλουμένη γλώσσα της εποχής, που ήταν η κοινή Ελληνιστική. Η γλώσσα αυτή ήταν τότε διεθνής, όπως σήμερα η Αγγλική γλώσσα, καθώς είχε καθιερωθεί ήδη από τα χρόνια του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Οι θεόπνευστοι συγγραφείς ανεξαιρέτως όλοι έγγραψαν τα βιβλία τους στην κοινή Ελληνιστική, με σκοπό το μήνυμα του Ευαγγελίου να γίνει γνωστό και κατανοητό από όλους τους ανθρώπους, εγγράμματους και μη. Αυτός είναι ο λόγος, για τον οποίο ο Απόστολος Παύλος απευθυνόμενος προς τους Κορινθίους, τους συμβούλευε να χρησιμοποιούν λόγο σαφή και κατανοητό από το λαό: «**Εάν μη εύσημον λόγον δώτε δια της γλώσσης, πώς γνωσθήσεται το λαλούμενον; Έσεσθε γαρ εις αέρα λαλούντες**» (Α΄ Κορινθ.ιδ΄9), δηλαδή εάν η ομιλία σας δεν είναι σαφής και κατανοητή, πώς θα καταλάβουν οι άλλοι αυτό που λέτε; Θα είναι σαν να μιλάτε στον αέρα, χωρίς απολύτως κανένα αποτέλεσμα.

Έκτοτε τι μεσολάβησε, όμως, ώστε οι θείες Λειτουργίες, οι ιερές ακολουθίες, όλη η υμνολογία της Εκκλησίας, τα απολογητικά κείμενα, οι αποφάσεις των οικουμενικών συνόδων κλπ. , να είναι όλα γραμμένα στην **Αττική διάλεκτο**, δηλαδή σε μια γλώσσα αρχαιότερη από την Ελληνιστική, που γράφτηκαν τα ιερά Ευαγγέλια;

Ιστορικά την ίδια εποχή, εκεί γύρω στο 50 μ.Χ. αρχίζει η δεύτερη φάση του **Αττικισμού**. Ο Αττικισμός είναι ένα κίνημα γλωσσικό, κυρίως, το οποίο επεδίωκε την επαναφορά της Αττικής διαλέκτου. Το κίνημα αυτό το δημιούργησαν κάποιοι πλούσιοι και διανοούμενοι, οι οποίοι ήθελαν να ξεχωρίζουν από τον απλό λαό. Πολλοί από αυτούς ήταν και υπέρμαχοι του αρχαιοελληνικού δωδεκάθεου και κατά συνέπεια πολέμιοι του Χριστιανισμού. Εδώ ας θυμηθούμε την περίπτωση του αυτοκράτορα Ιουλιανού του Παραβάτη.

Οι Αττικιστές κατηγορούσαν τους χριστιανούς πως αγνοούν το «**ελληνίζειν**», ότι χρησιμοποιούν τη γλώσσα «του χύδην όγλου», και μάλιστα ειρωνεύονταν τους χριστιανούς συγγραφείς για την πολύ απλοϊκή τους γλώσσα. Έλεγαν χαρακτηριστικά: « αν θέλουν να διδάξουν λογοτεχνία, έχουν τον Λουκά και το Μάρκο, ας ασχοληθούν με αυτούς στις εκκλησίες τους». Όπως γίνεται αντιληπτό η απαξίωση της γλώσσας των χριστιανών απέβλεπε και στην απαξίωση του χριστιανισμού. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, οι χριστιανοί απολογητές και οι λοιποί εκκλησιαστικοί συγγραφείς άρχισαν να προσχωρούν σταδιακά στον Αττικισμό, για να μη δίνεται η εντύπωση στους χριστιανούς ότι η θρησκεία τους είναι υποδεέστερη από τη θρησκεία των εθνικών.

Πολλοί από τους μεγάλους πατέρες της Εκκλησίας σπούδασαν στην Αθήνα (Μέγας Βασίλειος, Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός) ή στις φιλοσοφικές και ρητορικές σχολές της Αλεξανδρείας (Μ. Αθανάσιος), της Αντιόχειας (Ιωάννης ο Χρυσόστομος) και αλλού. Η ελληνική φιλοσοφία και η ρητορική προσέφεραν ισχυρά όπλα στον απολογητικό αγώνα, που διεξήγαν οι

πατέρες της Εκκλησίας κατά τον 4^ο και 5^ο αιώνα, αλλά και στη διατύπωση όλης της δογματικής διδασκαλίας του Χριστιανισμού. Όλα αυτά ανάγκασαν τον ανώτερο, κυρίως, κλήρο να αποκτήσει καλή «θύραθεν παιδεία», δηλαδή κλασσική αρχαιοελληνική, με αποτέλεσμα να τον παρασύρουν στον Αττικισμό. Η επίσημη Εκκλησία δέχτηκε τον Αττικισμό περί το τέλος του 5^{ου} αιώνα. Αυτό, βέβαια, ικανοποιούσε τους εγγράμματους, αλλά αποξένωνε τον πολύ λαό από τα εκκλησιαστικά κείμενα, που γράφονταν στην αττική διάλεκτο. Τα μόνα κείμενα, που γράφονταν στην απλή ελληνιστική γλώσσα του λαού, ήταν οι βίοι των αγίων.

Έτσι τα πράγματα οδηγήθηκαν σε διγλωσσία, η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Ο λαός μιλάει τη γλώσσα του, τη νεοελληνική, διότι κάθε εποχή έχει τη γλώσσα της (αρχαία, ελληνιστική, βυζαντινή, καθαρεύουσα, δημοτική, νεοελληνική), ενώ η Εκκλησία λειτουργεί σε γλώσσα άλλων εποχών. Οι πιστοί, ακόμη και οι εγγράμματοι, δεν κατανοούν όλα τα κείμενα της Εκκλησίας. Προφανώς υπάρχει πρόβλημα δυσεπίλυτο. Από τη μια μεριά: **«εάν μη εύσημον λόγον δώτε, πώς γνωσθήσεται το λαλούμενον;»** του Αποστόλου Παύλου, αλλά κι από την άλλη πώς να μεταφραστούν τα αριστουργήματα της χριστιανικής ορθόδοξης υμνολογίας; Θα καταστραφούν! Για φανταστείτε να επιχειρηθεί μετάφραση του αριστουργήματος του Ακάθιστου ύμνου και των χαιρετισμών της αειπάρθενου Θεοτόκου Μαρίας! Κατά τη γνώμη μου θα χάσει σχεδόν όλη την ομορφιά του! Πεύκη 15-2-2011 Δημήτριος Φαραστέλης.

Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς

Σήμερα, τη δεύτερη Κυριακή των Νηστειών, τιμάται από την Εκκλησία ο άγιος Γρηγόριος Παλαμάς.

Ο Γρηγόριος γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1296. Η παρουσία του στην ιστορία της Εκκλησίας μαρτυρεί και τη σπουδαία θέση που του απέδωσε η Ορθοδοξία για το έργο και τη διδασκαλία του. Ο Γρηγόριος χρημάτισε και αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης τον 14ο αιώνα.

Ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, χαρακτηρίζεται από την Εκκλησία ως *"φωστήρ της Ορθοδοξίας"*.

Η σιωπή και η ησυχία αποτελούσαν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του αγίου και κατά τη διάρκεια της επίγειου ζωής του. Ο Γρηγόριος ήταν Ησυχαστής και πέρασε μεγάλο μέρος της ζωής του σε απόλυτη σιωπή. Ο

άγιος τηρούσε σιγή και ίσως να έμενε άγνωστος ως συγγραφέας, άν δεν προκαλούνταν από τον μοναχό Βαρλαάμ τον Καλαβρό, ο οποίος άσκησε δριμεία κριτική και πολεμική κατά των Ησυχαστών αδελφών του.

Η ησυχία των αγίων δεν πρέπει να θεωρείται ως αδράνεια, αλλά ως μορφή έντονης δράσης. Η κίνηση του Θεού προς τον άνθρωπο δεν είναι μόνο κίνηση φανέρωσης, αλλά και κίνηση απόκρυψης. Για το λόγο αυτό, ο άνθρωπος προκειμένου να πλησιάσει το Θεό, δεν αρκεί να δεχτεί μόνο τις αποκαλυφθείσες ενέργειές Του, αλλά πρέπει να προχωρήσει και *"εις την εν σιωπή"* αποδοχή του μυστηρίου της αγνωσίας του. Δεν αρκεί να ακούσει το λόγο του, αλλά πρέπει να προχωρήσει και στο άκουσμα της ησυχίας του.

Ο Γρηγόριος Παλαμάς, στεκόμενος στη γραμμή των μεγάλων Πατέρων της Εκκλησίας, προσφέρει στο λόγο του Θεού μια νέα διατύπωση, ανάλογη με τις αφορμές και τα προβλήματα του καιρού του. Με τη διδασκαλία του Γρηγορίου, επιστρέφουμε σε μια αυθεντική διατύπωση της Ορθοδοξίας, η οποία, χωρίς να εμποδίζει την εμφάνιση νέων μορφών βίωσης και έκφρασής της, αποτελεί έναν αψευδή δείκτη και οδηγό για τη ζωή της Εκκλησίας και τη θεολογία της.

Ο Χριστός, ο οποίος είναι η Αλήθεια, είναι συγχρόνως η Οδός και η Ζωή για τους ανθρώπους. Η Αλήθεια, όπως αυτή αποκαλύφθηκε *"εν Χριστώ"*, έχει δυναμικό και ανακαινιστικό περιεχόμενο. Προσφέρει στον άνθρωπο καινότητα ζωής και παρουσιάζει σ' αυτόν τον πραγματικό σκοπό της ζωής του, ως τέκνο του Θεού, εντός του κόσμου.

Ο σύγχρονος άνθρωπος, ο οποίος περιορίστηκε στην ατομικότητά του και με τον τρόπο αυτό κατάντησε δούλος των αναγκών, των εθισμών και των ορέξεών του, χρειάζεται τη λυτρωτική και ανακαινιστική δύναμη των *"αγαθοποιών ακτίνων του Χριστού"* για να βρει την αληθινή ησυχία στην προσωπική του ζωή και 'στις σχέσεις του με τους συνανθρώπους του.

Ο μεγάλος αυτός θεολόγος, τρέφοντας απόλυτο σεβασμό προς την Παράδοση, προβαίνει σε νέους τρόπους έκφρασης του περιεχομένου της. Σήμερα, που η Εκκλησία και η Παράδοση βάλλονται πανταχόθεν, το παράδειγμά του και η διδασκαλία του, *"φωτίζουν"* το δρόμο μας.